

TLAČOVÁ SPRÁVA č.19 - sezóna 2017/2018

Offenbachova hudba je nákazlivá

Dirigent Maroš Potokár o novej košickej opernej inscenácii

Hudobné naštudovanie Hoffmannových poviedok, ktoré sa na javisko Historickej budovy Štátneho divadla Košice v piatok 23. februára vrátia v novej premiére po takmer šesťdesiatich rokoch, je v rukách mladého košického dirigenta Maroša Potokára. Hovorili sme s ním o zaujímavostiach posledného Offenbachovho diela, ale aj o úskaliach jeho partitúry najmä pre sólistov.

Hoffmannove poviedky Offenbach nedokončil a tak sa pri ich uvádzaní objavilo viacero verzií, z ktorých niektoré aj odbočili z pôvodného zámeru skladateľa. Ktorá podoba opery zaznie v Košiciach?

Len v nedávnej minulosti vznikla málo známa rekonštruovaná verzia amerického muzikológa Michaela Kaya a francúzskeho dirigenta Jean-Christopha Kecka, ktorá je dnes považovaná za najvernejšiu podobu originálnych autorových rukopisov a historických materiálov, ktoré boli dlho považované za nezvestné. V Košiciach sme sa však priklonili k parížskej verzii vydavateľstva Choudens z roku 1907, ktorá bola donedávna vo svete asi najčastejšie uvádzanou. Táto verzia zahŕňa áriu Dapertutta *Scintile diamant* a tiež Septet, neobsahuje pôvodné rozsiahle hovorené dialógy ale zhudobnené recitatívy.

Košičania poznajú Offenbacha predovšetkým ako operetného skladateľa, jeho lyrická opera sa vracia po takmer šesťdesiatych rokoch. V čom je Offenbach iný v Hoffmannových poviedkach v porovnaní s jeho operetnou tvorbou?

Práve Offenbachove posledné dielo a zároveň jeho jediná „vážna“ opera *Hoffmannove poviedky* sú dôkazom jeho mimoriadnej kompozičnej zručnosti. V tejto opere totiž nijako nezmenil svoj kompozičný štýl oproti operete, a napriek tomu v nej nenájdeme stopu po lascivnosti. Rozsiahle majstrovsky vypracované lyrické a dramatické pasáže diela jednoznačne ukotvujú v žánri francúzskej opery lyrique, kde obstojí popri dielach Bizeta, Gounoda či Saint-Saensa. Jeho hudba je čistá, melódie sú nápadité a originálne nestrácajú prirodzenosť. Zásadný rozdiel je teda najmä v námete, kde sa Offenbach excelentne zhostuje aj lyricko - dramatického sujetu, neopúšťajúc pri tom ani jemu tak vlastnú a prirodzenú komiku, ostrovtip a paródiu.

Prekvapila vás niečím Offenbachova partitúra a v čom je náročná pre orchester, sólistov či dirigenta?

Určite je potrebné vyzdvihnúť mimoriadne nároky, ktoré sú kladené na postavu Hoffmanna. Ten je na javisku prakticky počas celej opery a jeho part patrí medzi najnáročnejšie tohto oboru. Je to výzva v každom dejstve zaujať iným spôsobom, iným hlasovým prístupom a tiež rozložiť si sily až do konca predstavenia. Podobnej výzve čelia naše predstaviteľky ženskej trojroly Olympia/Giulietta/Antonia, keďže v každom dejstve sa vyrovnávajú s inými technickými nárokmi a polohami hlasu. Olympia vyžaduje dokonalé koloratúry, Giulietta tmavší dramatický soprán a Antonia najlepšie sedí lyrickým hlasom. Dnes je bežné, že sa tieto tri postavy obsadzujú rôznymi speváčkami. Pôvodný zámer Offenbacha bol však podobne ako pri mužskej štvorúlohe Lindorf/Coppélius/Dapertutto/Miracle, aby boli Olympia, Giulietta a Antonia taktiež stvárnené jednou speváčkou. Je výnimočné, ak sa tejto náročnej úlohy zhostí jedna speváčka, tak ako je tomu v našej inscenácii, kde sa trojpostavy excelentne zhostujú Nicola Proksch a Michaela Várady.

Aká je spolupráca s maďarským režisérom Imrem Halasim?

Je to skúsený režisér, ktorý sa dobre orientuje aj v partitúre a ctí zámer skladateľa. Jeho réžia je veľmi dobre funkčná a premyslená. Hudobný priebeh nijako nekomplikuje, naopak podporuje jeho vyznenie najmä v komplikovaných zborových scénach. Zaujímavé je aj jeho dômyselné využitie baletu.

Čím môže byť podľa vás nová inscenácia opery Lákadlom nielen pre operného diváka, ale aj diváka, ktorý operné predstavenia bežne nenavštevuje?

Hoffmanove poviedky právom patria vo svete medzi tituly, ktoré v repertoári žiadnej významnej scény nesmú chýbať. Offenbachova hudba je určite nákazlivá a svojou nonšalantnosťou si rýchlo získa diváka. V spojení s mimoriadnymi nárokmi na predstaviteľov Hoffmana a dámskej trojroly ako aj s fantastickou dejovou linkou, ktorá je na svoju dobu naozaj sci-fi, verím, že táto inscenácia divákov zaujme a nebude ich nudiť ani po mnohých reprízach.

19.2.2018

Svjatoslav Dohovič, web editor a PR